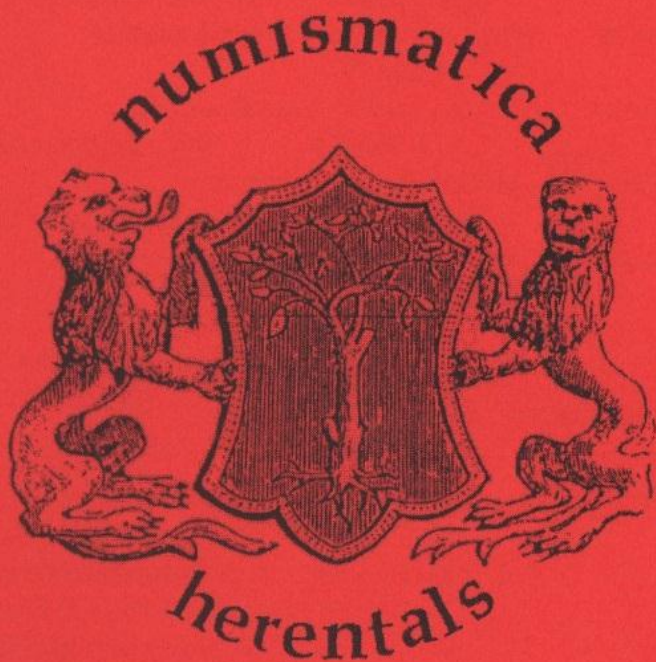

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

28

augustus 2006

verantwoordelijke uitgever

Numismatica Herentals

redactie : Rudy Dillen - Postbus 105* - 2200 Herentals

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0472-542147 rudy.dillen@telenet.be
Michel Jansen	ondervoorzitter – ledenonthaal 014-507919 michel.jansen@mauquoy.com
Gust Verboven	penningmeester – schatbewaarder 014-219894
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bibliothecaris – tombola 0496-529952 pauwels.doudelet@telenet.be
Frank Lippens	webmaster – public relations 0475-552400 frank.marieline@skynet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB
lidgelden 2006	11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland) 7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals voor leden van de andere EGMP-afdelingen (10 € voor leden in het buitenland) 1 € dag-lidmaatschap voor bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse cultuurraad
website	<u>www.numismatica-herentals.be</u>

clubactiviteit op elke 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
zondag 13 augustus – 10 september – 8 oktober – 12 november **2006**
in Brasserie ‘Den Brasseur’, Bovenrij 50 – 2200 Herentals (centrum)

Noteer in je agenda : onze grote Beurs gaat door op zon 10 dec 2006

frontpagina : AE sestertius van keizer Vitellius, geslagen te Rome in 69
Als laatste in een reeks van 4 keizers wordt met Vitellius een chaotische
periode afgesloten in de geschiedenis van het Romeinse keizerrijk.
Nadien zorgt Vespasianus terug voor meer stabiliteit (zie Rome-artikel).

Tentoonstelling :

Duitse bankbiljetten 1871-1945

Frank Lippens toont a.h.v. zijn tentoonstelling 'Duitse bankbiljetten' aan dat ook het papiergeld een sterk medium is voor het verspreiden van een boodschap in politiek woelige tijden. Een begeleidend informatiebundeltje ligt klaar om gratis mee te nemen.

Oproep : leden die graag een deel van hun verzameling willen tentoonstellen en via een kleine brochure informatie over hun verzameldomein willen delen, zijn welkom om hun naam op te geven aan een van onze bestuursleden.

Begrip : in de zomer-vakantiemaanden is het qua standhouders traditioneel wat drukker dan anders. De beschikbare tafelruimte moet dan wat herverdeeld worden zodat iedere standhouder zijn materiaal behoorlijk kan uitstallen. Graag begrip van onze vaste exposanten als je merkt dat de gebruikelijke ruimte wat is ingekort. Dank voor je begrip !

Een verzamelaar van antieke munten is slechts de 'tijdelijke houder' van deze objecten. Hij heeft de verantwoordelijke taak om ze zo goed als mogelijk te bewaren en te conserveren, om ze nadien waardig door te geven aan de volgende generaties.

Clubactiviteit van zondag 13 augustus

Den Brasseur 8.30–12 u

11.20 u **aanwezigheidstombola** gratis voor aangesloten leden

- * zilveren 5 frank Leopold I - België 1851
- * gouden miniatuurmuntje 14 karaat
- * zilveren 1 Sol - Peru 1889

11.25 u **trekking lootjes-tombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank Albert I - België 1914
- * gouden ¼ Pahlevi – Iran 1973
- gouden miniatuurmuntje 14 karaat
- zilveren 1 Dollar – USA (1 oz. fine silver) 1999
- zilveren 5 Lati – Letland 1929
- zilveren medaille Benelux – Road to Europe
- zilveren 2 frank Albert I – België 1911
- * 1 Crown Elizabeth II - Churchill 1965

+ telkens een fles wit, Vin de Pays des Côtes de Gascogne – Mage 2002
geschonken door supermarkt **Van Eccelpoel**, Lierseweg 20, Herentals

Bondsrepubliek Duitsland
5 Duitse Mark
Friedrich von Schiller

Als je alle velden bij mekaar puzzelde kreeg je zicht op de Duitse herinneringsmunt, geslagen in 1955 ter ere van

150 jaar overlijden van Friedrich von Schiller. Er zaten **32** strookjes in onze puzzelbox met de 3 goede antwoorden. **Marc Goris** had de 3 antwoorden goed en sloeg bij de schiftingsvraag de nagel op de kop. Proficiat aan winnaar en alle deelnemers ! Dank Frank voor de inbreng !

Wie was Friedrich von Schiller ?

Johann Christoph Friedrich (sinds 1802 **von**) **Schiller** (10 november 1759 – 9 mei 1805) was een Duitse toneelschrijver, filosoof en dichter. Hij geldt als een van de grotere literatoren in de Duitse geschiedenis. In 1802 werd hij in de adelstand verheven, hij mocht zich sindsdien *von Schiller* noemen. Schiller was in zijn werk aanvankelijk revolutionair georiënteerd. Dat wil zeggen zoals dat in die tijd gold :

streven naar vrijheid en gelijkheid, het afwijzen van willekeur en onrechtvaardigheid. In latere jaren was hij gematigder. Schiller is o.a. bekend van '*Ode an die Freude*' die door tijdsgenoot Beethoven verwerkt werd in het slotdeel van zijn Negende Symfonie. In Weimar, een plek waar Schiller lang woonde, wordt hij geëerd met een standbeeld. Naast hem staat stad- en tijdsgenoot J. Wolfgang von Goethe. In 1889 werd zijn erfenis eigendom van de groothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, Sophie, die het Goethe-Schiller-Archiv oprichtte.

Een bekende uitspraak van Schiller betreffende het werk van Immanuel Kant over de Noumenale vrijheid is : "**Je kan omdat je moet**".

Andere munten ter zijn herdenking geslagen : 2 Mark, alsook 5 Mark : - de herdenking van zijn geboorte, 175 jaar geleden in 1934. **F. Lippens**

Rome : (6) Het vierkeizersjaar

door Roger Philippot

Tijdens de opstand van Gaius Julius Vindex, werd de toen reeds 70-jarige **Galba** (gouverneur van Zuid Spanje) door de commandant van de Praetoriaanse Garde Sabinus naar voren geschoven als de mogelijk nieuwe keizer. Vindex' legermacht van ongeveer 100.000 man rukte snel op en nam Lugdunum (Lyon) in. Het opstandelingenleger marcheerde richting Vesontio (Besançon) en veroorzaakte grote paniek in Rome.

Otho, jeugdvriend van keizer Nero maar door deze laatste weggepromoveerd als gouverneur van Lusitania (Portugal), besloot de opstand te steunen. Omdat Nero hem zijn aantrekkelijke echtgenote Sabina Poppaea had afgenomen en haar zelfs doodde (met een trap in de buik toen ze hoogzwanger was), koesterde hij een grote wrok tegenover hem. Hij hoopte ook dat Galba hem als opvolger zou adopteren en gezien zijn gevorderde leeftijd zou hij dan waarschijnlijk niet lang op het keizerschap hoeven te wachten.

Door de opstanden in het noorden, dacht de gouverneur van Afrika - **Lucius Clodius Macer** - dat dit het ogenblik was om ook zelf tegen Nero in opstand te komen en een gooi te doen naar het keizerschap. Hij nam Carthago in, de haven die voor Rome van levensbelang was voor het vershippen van het graan.

Zilver denarius van L.C.Macer, legatus in Afrika die in april 68 tegen Nero rebelleerde. Hij weigerde Galba te steunen waarop deze hem liet arresteren en executeren. Munten van deze keizer zijn uiterst zeldzaam : wereldwijd zijn er slechts 85 gekend, allen zilveren denarii, waarvan maar 20 met portret. Hoogstwaarschijnlijk zijn ze te Carthago geslagen. Elke munt is ruw en weinig gedetailleerd, mogelijk ontbrak het de stempelsnijders aan ervaring en tijd.

vz – portret van keizer Macer **L. CLODIVS. MACER - S C**

kz – gallei met 7 roeiers aan de riemen **PROPRAE AFRIKA**

Lucius Verginius Rufus – die oorspronkelijk trouw was aan Nero – versloeg het opstandelingenleger en Vindex zelf sneuvelde tijdens deze veldslag. Rufus' leger wilde hem uitroepen tot keizer, maar deze weigerde en sloot zich aan bij Galba. In juni van hetzelfde jaar pleegde de radeloze Nero zelfmoord en werd **Galba** de nieuwe keizer van Rome.

Zilveren denarius van Galba, geslagen te Rome tussen juli 68 – jan 69
vz – gelauwerde en gedrapeerde buste van keizer Galba (68-69)

IMP SER GALBA CAESAR AVG

kz – Livia houdt scepter en patera (offerschaal), naar links

DIVA AVGVSTA

Galba was op jeugdige leeftijd een beschermeling van Livia, echtgenote van keizer Augustus. De munt werd geslagen als eerbetoon aan de overleden keizerin. Galba's muntslag startte oorspronkelijk in Spanje (april 68) en ook in Z-Gallië werden zijn munten geslagen. Nadat hij in juli van datzelfde jaar door de Senaat als nieuwe keizer werd erkend, werd Rome de voornaamste muntplaats.

Wanneer Galba in oktober 68 in Rome aankwam liet hij de andere troonpretendent Clodius Macer vermoorden, zette Rufus – die hij wantrouwde – als gouverneur van noord-Germarië af en benoemde in zijn plaats Fonteius Capito, maar deze laatste werd echter ook vrij snel na zijn aanstelling vermoord. Begin december werd **Vitellius** aangesteld als commandant van de in Neder-Germarië gelegerde legioenen. Dezelfde legioenen weigerden echter aan Galba de eed van trouw af te leggen en kwamen in opstand. Ze riepen Vitellius uit tot de nieuwe keizer en samen met de legioenen van Noord-Germarië rukten ze op naar Rome. Ondertussen had Galba de jonge onervaren Lucius Calpurnius Piso aangeduid tot zijn opvolger. Otho, die zich gepasseerd voelde, kocht de Praetoriaanse Garde om en op 15 januari 69 werden zowel Galba, Piso als hun aanhangers vermoord. Uit angst voor Vitellius' oprukkende leger erkende de senaat **Otho** als de nieuwe keizer.

AR denarius, geslagen tijdens Otho's regeerperiode (15 jan–17 april 69)
vz – Otho, naar rechts **IMP M OTHO CAESAR AVG TR P**
kz – Securitas (zekerheid) houdt twijg en staf **SECVRITAS PR**

Onder Otho werden enkel zilveren denarii en gouden aureii geslagen. Ze dienden vrijwel uitsluitend om de Praetoriaanse Garde (die in Otho's opdracht Galba vermoorden) en troepen die hem loyaal waren te betalen

Otho had de steun van de in het Eufraat- en Donaugebied, Noord-Afrika en Egypte gelegerde legioenen. Gezien de afstand konden deze legers nooit bijtijds in Rome zijn om de 7 opstandige legioenen uit Germanië een halt toe te roepen. In paniek werden legers samengesteld en zelfs 2000 gladiatoren ingezet om de stad te verdedigen. De confrontatie tussen beide legers gebeurde op 16 april 69 te Bedriacum. Otho's leger maakte geen schijn van kans tegen de geharde Germaanse legioenen. Ruim 40.000 van zijn soldaten zouden sneuvelen. Het bericht dat er 3 legioenen uit de Balkan in aantocht waren, kon Otho niet overtuigen. Om verder bloedvergieten te vermijden pleegde hij op 17 april 69 in aanwezigheid van zijn troepen zelfmoord. Op 19 april 69 werd **Vitellius** door de senaat erkend als de nieuwe keizer.

Begin juli 69 riepen de troepen in het oosten **Vespasianus** tot hun keizer uit. Alle legioenen die oorspronkelijk Otho steunden, kozen nu partij voor Vespasianus. De Donau-legioenen wachtten zelfs niet op de samensmelting met de Oosterse troepenmacht maar stootten met snelle marsen door tot de Po-rivier, daar werden ze opgewacht door Vitellius' Rijnleger. Zijn legermacht werd echter tijdens een beslissende veldslag verpletterend verslagen. Vitellius die zelf wijselijk in Rome was gebleven toonde zich bereid om te capituleren maar de Praetorianen dwongen hem verder te strijden. Tijdens zijn achtste regeringsmaand verloor hij de steun van de legers in Syrië, Judea Moesia en Pannonië.

Op alle fronten verslagen, probeerde hij via Vespasianus' broer Flavius Sabinus garanties te verkrijgen betreffende zijn persoonlijke veiligheid

en was hij akkoord om af te treden mits hem een vergoeding van 100 miljoen sestertiën zou uitbetaald worden. Tot tweemaal toe probeerde hij zijn ontslag bij zijn legioenen en het Romeinse volk aan te bieden. Maar zijn soldaten wilden van geen opgave weten. Vitellius aangespoord door zijn leger, vatte opnieuw moed en wist via een verrassingsaanval Flavius Sabinus en zijn aanhangers samen te drijven op het Capitool waar ze allen werden vermoord.

Bronzen sestertius, geslagen te Rome, juli – sept 69

vz – gelauwerd hoofd van Vitellius, naar rechts

A VITTELIVS GERMANICVS IMP AVG PM TR P

kz – gevleugelde Victoria (overwinning), staand naar rechts met 1 voet op helm schrijft op schild : **OB / CIVIS / SERV**

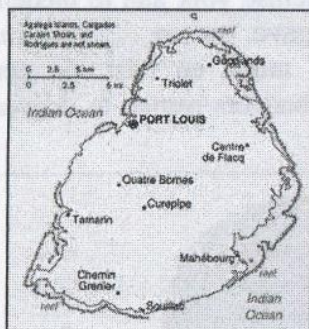
VICTORIA AVGVSTI - S C

Vitellius' eerste munten werden geslagen te Tarraco (Spanje), na zijn aanstelling als nieuwe keizer op 19 april 69 werd Rome de belangrijkste muntplaats. Deze muntslag zou ter ere zijn van Vespasianus die de opstand in Judea onderdrukte. Vitellius wilde waarschijnlijk hiermee al in de gratie komen bij zijn rivaal voor de troon.

Als hij achteraf verneemt dat de vijand in aantocht is, besloot hij naar Campanië te vluchten. Het gerucht dat er tussen beide kampen een vredesakkoord werd gesloten, doet hem naar zijn paleis terugkeren. Hij treft er echter een leeg gebouw aan. Ondertussen was de voorhoede van Vespasianus' leger echter het paleis binnengedrongen. Vitellius die zich in een portierskamertje had verscholen, werd echter gevonden. Men bond hem zijn handen op de rug en met een strop om de hals werd hij naar het Forum gesleept. Nadat hij bij de Gemoniae langdurig werd gefolterd werd hij uiteindelijk gedood en met een vleesaak in de Tiber gesleept. Hij stierf op 20 december 69. **Vespasianus** werd vrijwel onmiddellijk door de senaat als nieuwe keizer erkend.

Mauritius (2) : het papiergeld vanaf 1814

door Jacques Priem

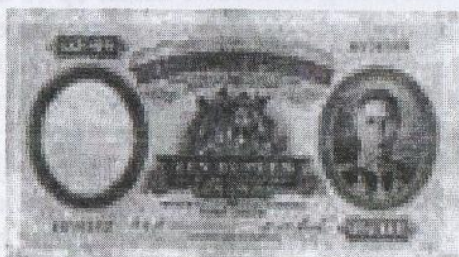
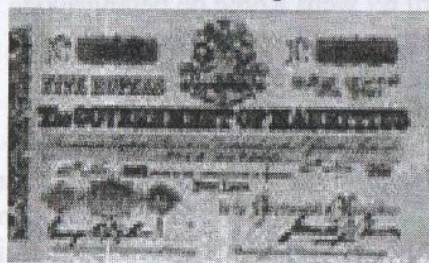
Vanaf de ontdekking van Mauritius tot aan de bezetting door de Engelsen werd er op het eiland geen geld in omloop gebracht, niet door de Portugezen, Nederlanders of Fransen.

De Engelsen, die het kleine eiland als een kolonie beschouwden, zouden er voor het eerst een eigen muntomloop invoeren. Dit werd eerst door een 'Speciaal Financiële Committee' in een spoedvergadering beslist

en er werd vooreerst papiergeld aangemaakt in waarde van een dollar. Het latere gouvernement op Mauritius zorgde er dan voor dat de dollar werd vervangen door de rupee.

Het monetair stelsel werkte tot 1848 als volgt : 5 dollar en ook 20 shillings waren gelijk aan 1 pond en 12 pence gelijk aan 1 shilling.

Na 1848, bij de invoering van de rupee, werd van het Engelse systeem afgestapt en werd 1 rupee gelijk gesteld aan 100 cents. Nog eenmaal werd overgestapt naar het 'pond-systeem' maar in 1876 deed de rupee zijn definitieve intrede, al bleef de pond wel in circulatie. De verhouding was 4 cents voor een penny, of 48 cents voor een shilling, of 9 rupees 60 voor een pond.

Op de eerste rupee-bankbiljetten stond de waarde met nummers, handtekeningen en veel tekst. Ze waren aanvankelijk van slechte kwaliteit, maar dit verbeterde geleidelijk aan. Vanaf 1919 komen er afbeeldingen op voor : bergen en schepen op een oceaan.

Vanaf 1930 werd het papiergeld voorzien van het wapenschild van Mauritius en verscheen ook de regerende persoon op het biljet. Dat was eerst Koning George V gevolgd door George VI. Zoals op de munten werden de afbeeldingen van Edward VII en VIII nooit gebruikt.

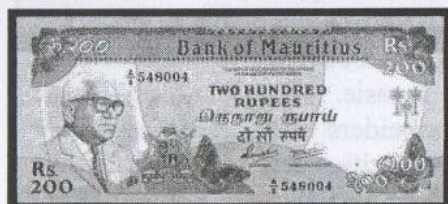
Ook zou Koningin Victoria, de eerste regerende over Mauritius, in tegenstelling tot de munten, geen afbeelding op een biljet hebben om de eenvoudige reden dat pas vanaf 1907 de regeerpersoon werd afgebeeld.

Vermeldenswaardig is dat, na het dollar-biljet dat uit de noodtoestand als eerste bankbiljet werd aangemaakt, er ook tijdens WO II voor een 2^e maal noodgeld in omloop werd gebracht. Dit bracht wel mee dat de regeerpersoon verdween en er enkel nog tekst zou op voorkomen.

In 1967 werden dan een heel nieuwe serie bankbiljetten uitgebracht, deze keer met de afbeelding van Koningin Elizabeth II. Deze zouden officieel in omloop blijven tot men in 1985 weer een nieuwe serie bankbiljetten zou aanmaken. De nieuwe biljetten hadden een heel gamma aan afbeeldingen : gebouwen, landschappen, bruggen, dieren en personen.

Zoals op de munten verscheen ook hier de eerste gekozen Premier **Sir Seewoosagur Ramgoolam** (200 rupees), gevolgd door de huidige president **Sir Anerood Jugnauth** (500 rupees) en voormalig interim-president **Sir Veerasamy Ringadoo** (1000 rupees)

Ook Lady Jugnauth kreeg haar (gecontesteerde) afbeelding op een biljet.

De uitgifte van dit bankbiljet van 20 rupees uit 1985, met de afbeelding van de echtgenote van Sir Anerood Jugnauth, werd door de meerderheid van de bevolking ter discussie gesteld. Haar persoon werd niet belangrijk genoeg bevonden om, in navolging van een aantal koninginnen, een biljet te sieren. Met mondjasmaat werd het biljet dan maar uit omloop gehaald.

Dit en het vorige artikel draag ik op aan de herinnering van mijn op Mauritius overleden vriend, de heer Krishna Ramsamy. **J. M. Priem**

De ligging in de Indische Oceaan en de eeuwenlange strijd tussen de grote Europese zeevarende naties om hegemonie zijn bepalend voor de geschiedenis van Mauritius. Na bezoeken van Aziaten, Arabieren en Portugezen stichtten Nederlanders in 1598 onder leiding van Wijbrandt van Warwijck een nederzetting op het eiland. Zij noemden het Mauritius, naar de toenmalige stadhouder Maurits van Nassau. In 1638 bracht de VOC vaste bewoners naar het eiland met als belangrijkste doel de exploitatie van ebehout. In deze tijd werd ook suikerriet als nieuw gewas geïntroduceerd. Door ziekten, weinig productieve arbeidskrachten (slaven en gevangenen) en incapabele beheerders was de kolonisatie weinig succesvol. In 1710 vertrokken de Nederlanders, 5 jaar later namen Fransen het eiland over en bouwden er een bloeiende kolonie op. In 1810 volgde een Britse invasie. Na afschaffing van de slavernij in 1839 werden veel contractarbeiders uit India gehaald voor het werk op de suikerplantages. Nu is Mauritius een Republiek binnen het Gemenebest met de Mauritiaanse Rupee als nationale valuta (MRs).

Gerealiseerde prijzen

veiling 9 juli 2006

1	15.00	10	2.75	19	2.00	28	13.00	37	-
2	15.00	11	2.50	20	-	29	-	38	-
3	37.00	12	7.50	21	1.00	30	17.50	39	-
4	9.50	13	8.00	22	-	31	-	40	-
5	25.00	14	2.00	23	2.50	32	-	41	9.00
6	5.00	15	-	24	2.00	33	2.25	42	2.00
7	3.75	16	3.00	25	2.00	34	-	43	-
8	2.00	17	1.50	26	-	35	1.00	44	3.00
9	27.00	18	42.00	27	-	36	-		

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, onze veilingmeester
 - deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam, adres, en rekeningnummer, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel
 - elke bieder haalt tijdig vóór de veiling, op vertoon van zijn lidkaart, een veilingnummer af aan de bestuurstafel. Door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bieder
 - het bod wordt verhoogd als volgt:
 - 1 – 5 € : + 25 cent
 - 5 – 10 € : + 50 cent
 - 10 – 50 € : + 1 €
 - 50 – 100 € : + 2 €
 - meer dan 100 € : + 5 €
 - na afloop van de veiling kunnen de kopers, na contante betaling, hun loten in ontvangst komen nemen
 - onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
 - niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven
 - de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper
- veel succes !!**

2

3

14

18

nr	land	munt			kwal	mat	inzet
1	Kelten	Gallia Celtica	Senones, potin (mooie details !)	1 ^e eeuw vC	ZF+	AE	10.00
2	Rome	Claudius	Quadrans met modius	41-54	ZF	AE	15.00
3		Antoninus Pius	Sestertius, LIBERATS COS IIII	153 nC	F	AE	35.00
4		lot van 5 Romeinse bronsmunten te determineren	divers		F/ZF	AE	1.00
5	Brabant	Philips IV	½ patagon - Brussel	1628	F	Ag	45.00
6		Karel VI	Oord - Antwerpen	1715	F	Cu	10.00
7		lot van 3 oorden	Brussel : 1777 + 1778 + 1882		F	Cu	1.50
8	Luik	Jean Théodore de Bavière	Dubbel Oord	1752	F	Cu	1.00
9	België	Leopold I	1 Centime 1862 F.	1862 FR	ZF	Cu	10.00
10		lot van 13 munten	Leopold I + II		div	div	1.00
11		Leopold II	2 Francs met kroon	1867 FR	ZF	Ag	15.00
12		Leopold II	2 x 50 cts	1901 VL+FR	F/ZF	Ag	1.00
13		Boudewijn I	complete reeks 25 cts	1964-1975 FR + VL	ZF	CuNi	1.00
14	B. Congo	Leopold III	2 Frank	1943	ZF	AE	5.00
15	Duitsland	Derde Rijk	50 Reichspfennig	1938 A	ZF+	CuNi	25.00
16		Koninkrijk	2 Pfennig	1874 B	ZF	Cu	1.00
17		Ludwigshafen	10 Pfennig	1918	ZF	Zn	2.75
18		Trier Stad	10 Pfennig	1919	FDC	Fe	1.50
19		Pirmasens	10 Pfennig	1917	ZF	Zn	2.50
20	Finland	Nicolas II	50 Pennia met kroon	1916	ZF	Ag	2.00
21		Nicolas II	50 Pennia zonder kroon	1917	ZF	Ag	3.00
22	Frankrijk	Lodewijk XVI	1 Sol - Parijs	1791 A	F	Cu	1.00
23		Louis-Philippe	5 francs	1842 BB	ZF	Ag	8.00
24	Groot-Brit.	George III	1 Penny	1797	F/ZF	Cu	7.50
25		George III	1 Crown (TERTIO in randschrift)	1822	F	Ag	12.50
26		Edward VII	6 Pence	1902	ZF	Ag	1.00
27		Elisabeth II	25 New Pence - herdenkingsmunt	1977	ZF+	CuNi	1.00
28		lot van 5 munten	½ en 1 Penny		div	Cu	1.00
29	India	Britse Kolonie	1/12 Anna	1893	Pr+	Cu	2.50
30	Italië	Victor Em. II	5 Lire R!	1870 R	ZF	Ag	95.00
31	Nederland	Koninkrijk	25 Cent	1897	F	Ag	1.50
32		Indonesië VOC	1 duit	1766	ZF-	Cu	3.00
33		Koninkrijk	2 ½ Cent	1918	ZF	Cu	3.00

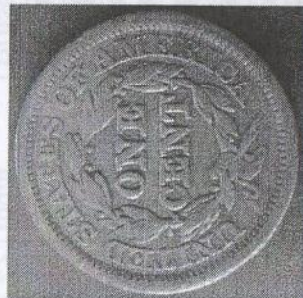
24

25

30

32

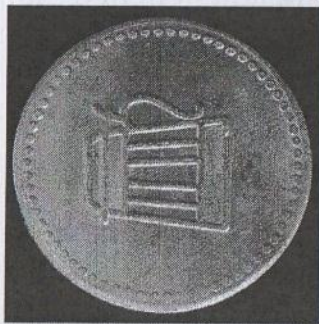
nr	land	munt	kwat	mat	inzet
34	Rusland	Keizerrijk 2 Kopeke	1840 CM	Cu	1.00
35	USA	Republiek 1 Cent	1846	Cu	20.00
36	Vatikaan	Paulus VI 500 Lire	1970	Ag	4.00
37	Zweden	Koninkrijk 1/16 Riksdaler	1850 over 1840	Ag	5.00
38	Zwitserland	Republiek 20 Frank	1930	Au	100.0
39	jeton	lot van 3 jetons, onderwerp « Bier »		div	1.00
40	medaille	België moduul 5 centimes	1856 FR	div	1.00
41		87 ^e Bestendig Muziekfestival - Stad Antwerpen	1985	FDC	1.50
42	set	Costa Rica FDC-set 100 Colones met certificaat	1974	UNC	25.00
43		Spanje FDC-set Mundial	1982	UNC	3.00
44	boek	EGMP – jaarboek	1998	ZF	2.00
45	varia	lot van 10 blanco muntplaatjes – verschillende vormen		ZF	1.00

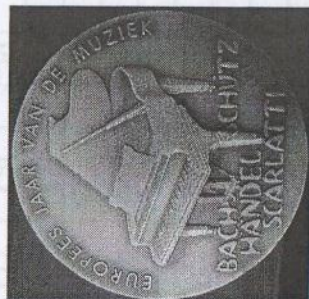
35

36

39

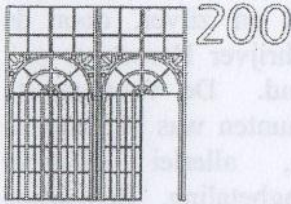
41

div = divers ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin
 Au = goud Ag = zilver AE = brons-koper Cu = koper Ni = nikkel UNC = Uncirculated

nader bekeken :

... het bankbiljet van 200 euro

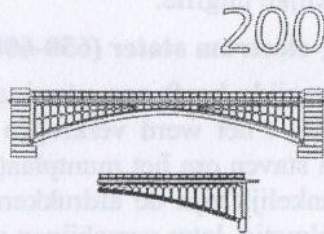
Dit biljet is wat gelig van kleur, meet 15.3 x 8.2 cm en draagt de 19^e eeuwse Art-Deco architectuurstijl uit.

Met de voorzijde van het biljet van 200 euro komen we in het industriële tijdperk, wanneer meer en meer met metaal in plaats van steen wordt gebouwd. Op het bankbiljet staat de gevel van een gebouw, een ijzeren draagconstructie met glaspanelen. Het zou een deel van een station uit de 19^e eeuw kunnen zijn.

Twee rechthoekige portalen staan zij aan zij, elk voorzien van dubbele deuren. De deur helemaal rechts staat open. Boven elk deurstel is een waaiervenster in een rechthoekig raam gevat. Elk waaiervenster wordt door een verticale metalen boord in 2 helften verdeeld. In de bovenhoeken van het raam is het metaal in bladvorm uitgewerkt met een spiraal aan elke kant. Dit is de enige versiering op deze façade, die verder puur geometrisch is. Boven de waaiervensters zijn er eenvoudige vierkante ramen met elk 4 ruiten.

Op de lichtgrijze en gele achtergrond van het bankbiljet is er een gebogen geelkleurig raamwerk dat een gewelfstructuur in ijzer en glas suggereert, zoals een 19^e eeuwse tentoonstellingshal of een grote orangerie. Op deze achterzijde staat een ijzeren brug. Zij overspant van links naar rechts het

centrale gedeelte van het bankbiljet. De boog bestaat uit 3 horizontale metalen dragers die door verticale staven zijn verbonden. De balustrade is massief, maar het gestel eronder is als een geraamte, luchtig en licht. Er is geen weerspiegeling van de brug. In de plaats daarvan staat onder de eerste brug een stuk van een 2e brug afgebeeld. Zij springt wat in naar rechts en lijkt zo met één uiteinde zonder steun in de lucht te hangen. Het is net een detail uit een technische tekening waarin het deel van de boog dat van het midden tot aan het rechteruiteinde loopt wordt weergegeven.

Overname uit tijdschrift van Limburgse Commissie voor Numismatiek.

Griek antiek : in den beginne

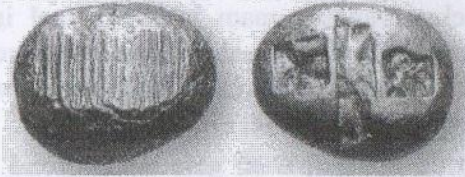
Rudy Dillen

De oudste munten ontstaan rond 650 vC in Lydië en in de Griekse koloniesteden van de Ionische kust (West Turkije). Ze zijn aanvankelijk in electrum, een natuurlijke legering van goud en zilver, door de Griekse geschiedschrijver Herodotus ook 'wit goud' genoemd. De voornaamste functie van deze munten was het betalen van huursoldaten, allerlei officiële uitgaven en belastingbetaling. Bovendien waren zij het ruilmiddel bij uitstek voor de handeldrijvende Grieken uit de steden van Klein-Azië.

Centrum van de antieke Griekse wereld

Een eerste serie munten werd vermoedelijk te Sardes geslagen en dragen op de voorzijde eerst een 'bar-code'-patroon, nadien een leeuwenkop, als teken van de koninklijke uitgifte.

Vroeg-electrum stater (650-600vC) met streepjesmotieven

De keerzijde heeft een ruw incusum en is typisch voor de archaische muntslag : het werd verkregen door het gebruik van één of meerdere ijzeren staven om het muntplaatje bij het slaan op zijn plaats te houden. Aanvankelijk zijn de afdrukken op de keerzijde nog erg vormeloos en onregelmatig, later verschijnen er tekeningen, tot de gevorderde techniek toelaat om ook de keerzijde te slaan.

Daar men electrum steeds in een variabele samenstelling aantrof, werd overgegaan naar een kunstmatige legering van goud-zilver-koper. In de loop der jaren steeg echter het gehalte aan zilver en koper en nam de hoeveelheid aan goud af. Begrijpelijkerwijze zorgde deze onstabiele verhouding en de steeds wisselende samenstelling van de legering voor heel wat ongenoegen en wantrouwen.

Koningen van Lydië, 1/3 Electrum Stater (Trite)

Koning Croesus van Lydië (561-546 vC) verving rond 560 vC het electrum door een bimetallisch muntsysteem met gouden en zilveren munten. Wellicht heeft de technische ontwikkeling om electrum te kunnen splijten in goud en zilver, hier aan de grondslag gelegen.

De 'Creseide', de aan Croesus toegeschreven munten, dragen op de voorzijde een naar elkaar toegekeerde leeuw- en stierprootom, een symbolische weergave van de leeuw, het koninklijk symbool van macht tegenover de inferieure tegenstander van de koning (stier). Op de keerzijde een groot en een klein incusum, het grote steeds tegenover de leeuw, het kleine tegenover de stier. Beide incusa werden afzonderlijk ingedrukt, het kleine steeds na het grote, aangezien het dit laatste

soms overlapt. De zilver stater wordt weldra de basis van het stelsel en er verschijnt tevens een nieuwe, lichtere goudstater.

De verovering van Lydië door Perzië in 546 bracht de Perzen in contact met het muntstelsel. Onder de Perzische koningen, van Cyrus de Grote tot Darius I, werden aanvankelijk de 'Creseiden' nog verder aangemaakt. Maar al spoedig begonnen ook de Perzen met een eigen productie van gouden (dareik) en zilveren (siglos) munten, in een verhouding van 1 gouden dareik = 20 zilveren sigloi. Ze stellen de Perzische grootkoning voor in een 'lopende-geknielde' houding met militaire attributen en worden, naargelang de afbeelding, ingedeeld in verschillende types van I tot IV. De sigloi-types I, II en IIIa, geïntroduceerd door koning Darius I, volgen elkaar snel op en lopen gelijktijdig met de productie van de eerste Atheense uilen op het Griekse vasteland.. De Achaemenidische (Perzische-) koningen gebruikten hun munten alleen voor de

betrekkingen met de Griekse gebieden. Dit zou kunnen betekenen dat ze niet voor intern gebruik werden aangemaakt, maar alleen voor hun contacten met de Griekse wereld, zoals de Europese campagnes van Darius en Xerxes, voor de betaling van diplomatieke onkosten, Griekse huursoldaten en de plaatselijke logistieke kosten.

Gouden Dareik (455-420 vC) type IVa : geknielde Perzische koning – boogschutter, houdt tevens dolk (keerzijde : onregelmatige incuse)

Het belang van de Perzische munten bij de oorlogsvoering wordt bewezen door de uitspraak van de Spartaanse aanvoerder Agesilaos (hij liet zich omkopen om tegen de Perzen geen strijd te voeren ...) die in 394 beweerde dat hij uit Troas was verdreven door 30.000 'boogschutters van de Koning'...

De uitvinding van munten als betaalmiddel drong al spoedig vanuit Klein-Azië door in Griekenland, waar men het belang ervan snel erkende. De vroegste munten hier werden geproduceerd in Centraal - (Aegina, Athene, Korinthe) en in N-Griekenland in de Macedonische kuststeden.

Daar er geen opschriften zijn op deze munten is het moeilijk een evolutie vast te stellen en kan dit uitsluitend gebeuren aan de hand van schatvondsten die nooit een precieze chronologie geven, maar alleen een relatieve opeenvolging.

RuD

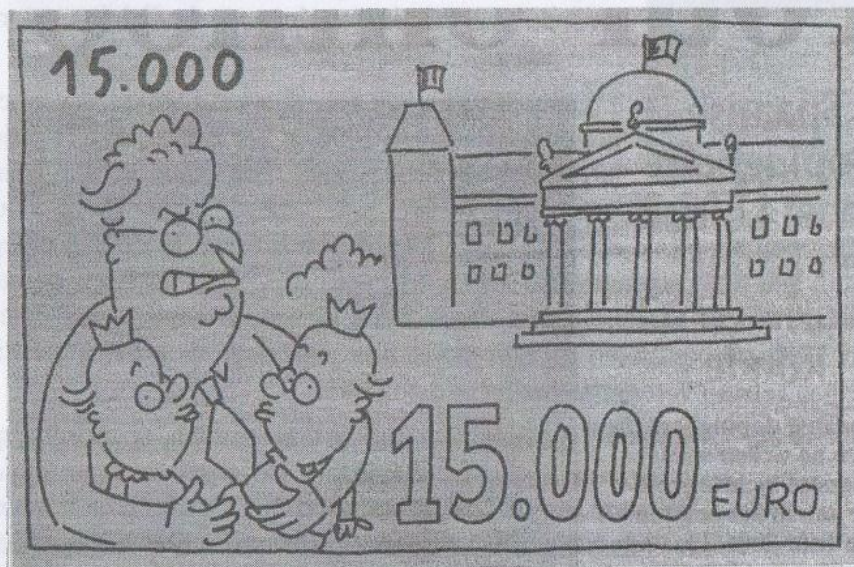
Geraadpleegde werken

- Geld van Grieken en Romeinen – Dr. J.P.A. Van Der Vin
 - Griekse en Romeinse Numismatiek – Simone Scheers
-

Aan de tafel van Koen De Wolf zijn altijd wel wat leuke en interessante wetenswaardigheden te vernemen over de Romeinse numismatiek e.a.

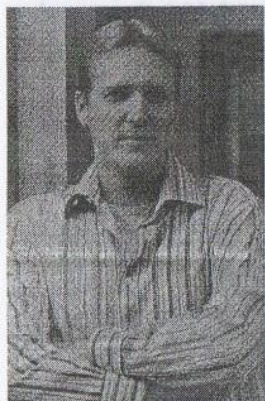
Het voornemen van Prins Laurent om de foto's van zijn tweelingzonen, Aymeric en Nicolas, exclusief en voor veel geld, zo'n 15.000 € per stuk, te verkopen zorgde voor heel wat controverse. De cartoonist van het Nieuwsblad zette de nationale verontwaardiging om in een satirisch bankbiljet. De Prins bond uiteindelijk in op vraag van premier Verhofstadt ... en omdat zijn dotatie in het gedrang kwam. De jongetjes werden op 13 december 2005, meer dan een maand te vroeg geboren.

Nieuwe muntjes van 1 en 2 eurocent

Vanaf september gaat de Koninklijke Munt opnieuw 45 miljoen muntjes van 1 en 2 eurocent slaan, al had minister van Financiën Didier Reynders in 2004 nog aangekondigd dat hij de productie van de kleine muntjes zou laten stopzetten. Net als in andere Europese landen bleken Belgen de kleine muntjes liever kwijt dan rijk te zijn. Juist daarom dreigde er een tekort : mensen verloren de kleine muntjes, of stopten ze in de spaarpot van de kinderen. Een werkgroep o.l.v. de Nationale Bank moest bekijken of België de kleine muntjes zou afschaffen, maar die geraakte het niet eens : noch de consumentenorganisaties, noch de distributiesector waren gewonnen voor de afschaffing. Toen de ministers van Financiën van de eurozone eind 2004 beslisten dat de muntjes niet afgeschaft zouden worden, kwam er definitief een einde aan de discussie (KDR)

Oorlog om muntschat...levert een onthullend boek over de kunstmaffia

Een Nederlands boek over kunstrovers zal de komende maanden olie op het vuur gooien van de toch al barre betrekkingen tussen Griekenland en Turkije. Amsterdammer Arthur Brand onthult in zijn zojuist verschenen werk hoe 's werelds grootste muntschat in Turkije werd weggeroofd en door toedoen van criminelen én o.m. de Griekse overheid zou zijn verhandeld.

Tijdens het ploegen van zijn land stuitte een boer in het voorjaar van 1995 in het zuiden van Turkije plotsklaps op iets zwaars. Het bleek echter geen steen te zijn, maar een oude lemen pot, waarop zijn ploeg was vastgelopen. Toen de donkere aarde begon te schitteren in de zon sloeg de boer aan het graven en had hij tot zijn verbijstering al snel een tiental oude munten in handen. Twee dagen deed hij erover voordat hij maar liefst 3000 zilverstukken uit zijn akker had opgediept en besepte dat hij iets speciaals uit een ver verleden had ontdekt.

En bijzonder is de vondst die nabij het Turkse Carchemish, op steenworp afstand van de grens met Syrië, werd gedaan. De argeloze boer blijkt destijds zelfs de grootste muntschat uit de wereldgeschiedenis te hebben opgegraven en is momenteel zijn leven niet meer zeker. De Turkse Staat zal het hem ook zwaar aanrekenen dat 3000 waardevolle munten, 11 jaar geleden van haar grondgebied werden weggeroofd en dat het bestaan ervan tot voor enkele weken nooit is bekend geworden.

In zijn zojuist verschenen boek **'Het verboden Judas-Evangelie en de schat van Carchemish'** onthult Amsterdammer Arthur Brand (37) niet alleen als eerste over het bestaan van de Turkse schat. De Nederlander kwam tevens tot de ontdekking dat smokkelaars, drugscriminelen, overvallers en zelfs musea en overheden betrokken zijn geweest bij de illegale handel in munten.

Brand belandde bij toeval in de schimmige wereld van kunstsmokkel die, na de handel in harddrugs, wereldwijd de lucratiefste vorm van grensoverschrijdende misdaad vormt. Toen hij 6 jaar geleden op een vrijmarkt in Amsterdam, voor een appel en een ei, een oude Romeinse munt kocht, werd zijn belangstelling voor oudheden aangewakkerd.

Via forums op het internet kwam Brand in aanraking met kunstkenners en niet lang daarna met illegale handelaren en vervalsers. 'Ik ben er langzaam ingerold en viel van de ene verbazing in de andere' vertelt de Amsterdammer. 'In sommige landen sjouwen hele families met metaaldetectors rond. Bij de illegale opgravingen komen niet zelden voorwerpen van onvoorstelbaar grote kunsthistorische waarde naar boven.' De kunstschaten verdwijnen merendeels via smokkelaars in verzamelingen van rijke particulieren, dit is cultureel erfgoed dat zo voor het publiek en de historische wetenschappen verborgen blijft. Maar ook gerenommeerde veilinghuizen, musea en antiquairs nemen gestolen en zelfs valse waar af.

De partij van 3000 Griekse munten uit de jaren 520 tot 425 vC. blijken tevens 15 zogeheten Atheense dekadrachmes te hebben bevat. Deze exemplaren – elk 43 gram aan zilver – zijn de Mona Lisa's onder de munten en werden rond 465 vC. in het toen rijke en florerende Griekenland geslagen. Hun huidige waarde: ruim een half miljoen euro per stuk ! Brand : 'Ieder museum en iedere verzamelaar doet bij wijze van spreken een moord om een dekadrachme aan zijn collectie toe te voegen.

's Werelds meest begeerde munt uit de Griekse oudheid : een Atheense dekadrachme met een waarde van ruim een half miljoen euro per stuk.

vz – glimlachende Athena, godin van oorlog en wijsheid, draagt een oorbel en een gevederde helm met olijftak-ornamenten, naar rechts

kz – een uil, symbool van de stadsgodin, frontaal met gespreide vleugels, olijftakje in linker-bovenhoek, dit alles in een incuse

Deze zware munt herdenkt de Griekse overwinning op de Perzen in 467 vC. en markeert het begin van Athene's hegemonie in de Egeïsche Zee.

Tot 1984 waren er wereldwijd slechts 14 exemplaren, her en der in musea. In april van dat jaar vonden schatzoekers, niet ver van het Turkse Antalya, nog eens 13 dekadrachmes in een muntschat. Deze eerste, zogeheten Elmali-schat met een waarde van 10 miljoen dollar belandde bij criminelen in het Duitse München. Dit beruchte misdaadkartel verpatste de Elmali-munten aan de Amerikaanse miljardair William Koch. Deze Koch, op zijn beurt, verkocht de meeste geroofde dekadrachmes aan welgestelde landgenoten én aan het prestigieuze veilinghuis 'Numismatic Fine Arts'. Dat maakte de – uit crimineel oogpunt – fatale blunder door de prestigieuze munten, met Turkije als vindplaats, in haar catalogus te zetten. Zo kwam Ankara haar geroofde schat, met behulp van geheim agenten, op het spoor en kreeg Turkije de meeste munten na langdurige rechtszaken weer in handen. Tot woede van de Turken weigerde Duitsland destijds de smokkelaars van het München-kartel uit te leveren. Brand: 'Volgens de Duitse overheid ging het toen om eerzame burgers. Maar dat komt onze oosterburen nu duur te staan, want de Carchemish-schat blijkt in 1996 bij hetzelfde misdaadsyndicaat terecht te zijn gekomen. De Turken zullen nu helemaal spinnijdig zijn dat de Duitse justitie destijds heeft geweigerd om deze kunstsmokkelaars uit te leveren. Er zijn meer redenen voor de Turken om uit hun vel te springen. Arthur Brand, die op jacht ging naar de doorverkochte dekadrachmes, ontdekte dat de Griekse regering willens en wetens aan de smokkel zou hebben meegewerkt en weggeroofde munten zou hebben aangekocht. 'De eerste dekadrachme vond ik bij een rijke Hongkong-Chinees. De tweede bij een Britse

milardair. Bij de derde begaf ik me op gevaarlijk terrein: deze dekadrachme bleek aangekocht door het Numismatisch Museum van Athene (NMA), notabene door bemiddeling van Elisabeth Papazoe nog wel, de toenmalige Griekse minister van Cultuur.'

Het **Numismatisch Museum van Athene** (NMA) is gevestigd in de 'Iliou Melathron'. Dit is de voormalige residentie van Heinrich Schliemann, Duits avonturier en ontdekker van het legendarische Troje.

Officieel is deze munt volgens de Grieken afkomstig uit een Amerikaanse verzameling. Maar volgens Brand is dat grote onzin : 'Het NMA was enkele jaren eerder in het geheim ingelicht over de Carchemish-schat. Vanwege een mogelijke rel met Turkije besloot het museum niet op eigen houtje te handelen, maar de Griekse regering in te schakelen. Enkele ministers bedachten een ingenieus plan. De munt zou eerst worden aangekocht door een Duits veilinghuis, zogenaamd uit de collectie van een anonieme Amerikaanse verzamelaar. Vervolgens zou een rijke Griek de munt opkopen en aan het museum doneren. Op deze wijze zou er geen geld uit de staatskas worden aangewend en kon de Griekse regering bij een eventueel schandaal de handen in onschuld wassen. De eerste poging mislukte toen de gevonden Griekse weldoener werd aangeslagen voor importbelasting en het bijltje erbij neergooide. 'Maar via dezelfde procedure slaagden de Grieken erin een nieuw exemplaar te bemachtigen. Ik misgun het dit land niet dat ze één van hun eigen dekdrachmes wil terughebben. Maar het gaat op de wijze waarop de munt is verkregen; de Griekse overheid is gewoon in zee gegaan met zware criminelen !'

Brand, die inmiddels 12 van de 15 dekdrachmes op het spoor is, werd de afgelopen dagen bestookt door Turkse journalisten. Onder hen kunstkenner Faruk Zabcı van het Turkse dagblad 'Hurriyet' : 'Het boek van die Nederlander is ongelooflijk nieuws. Ik heb de afgelopen dagen al diverse autoriteiten in Istanbul en Ankara benaderd, die nu in kaart brengen welke omvang dit schandaal heeft. We hebben het over de grootste muntschat ooit !!' **Jolande Van Der Graaf - De Telegraaf**

Arthur Brand
Uitgeverij Aspect 2006
ISBN 90 5911 244 x

'Het verboden Judas-Evangelie en de schat van Carchemish'

Paperback, 320 blz.
Kostprijs 22.99 €

bij gebrek aan numismatische beurzen ... **enkele vakantie-TRIPS**

Koninklijk Museum van Mariemont

Samengestelde tentoonstelling uit verschillende musea

DE KELTEN

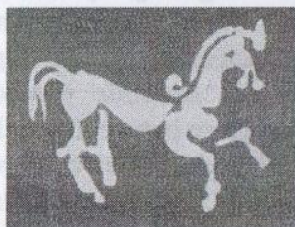
open : dins – zon 10 – 18 u (nog tot 3 dec)
Chaussée de Mariemont 100, 7140 Morlanwelz
www.musee-mariemont.be 064-212193

laat je onderdompelen in het verleden

De Archeosite van Aubechies

Openluchtmuseum (Beloëil)

open : wekdagen 9-17 u, weekend 14-18 u
Rue de l'Abbaye 1, 7972 Aubechies
tel : 069-671116

www.archeosite.be

Museum van de Nationale Bank van België

Wildewoudstraat 10 (ingang museum)

Permanente expositie : **'Geld, een verhaal'**

open : dins t.e.m. zon 10-18 u
www.nbb.be tel : 02-2212206

Museum Tukar Menukar

Klootsemastraat 6, 7009 CG Doetinchem (Nederland)

Vaste opstelling :

Etnografische betaalmiddelen uit Nederlandsch-Indië en Nieuw Guinea
Bezoek uitsluitend op afspraak : tel 0314-653853 - toegang gratis

Opgelet : het Gallo-Romeins Museum te Tongeren, met haar mooie muntverzameling, is gesloten wegens grote verbouwingen.
Pas terug open in 2008 ! www.galloromeinsmuseum.be

za 5	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Num. Kring Hasselt – C.C. lokaal 2, Kunstlaan 5, Hasselt	8 – 11 u 13 – 17 u
zo 6	EGMP Leuven – tav. Ensor, Diestsestwg. 133, Kessel-Lo EGMP ZW VI – Kartouchke, Ingelmunsterstwg.8 Izegem AEN Couvin – Lycée Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin Edelweissje – St.-Katarina, N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8.30-12 u
za 12	EGMP Antwerpen – Ruggehof, Fr V Dijkstr. 46, Deurne AEN Nijvel – Col.St.Gertrude, Faubourg de Mons, Nijvel Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13 – 16 u van 14.30 8 – 11 u
zo 13	EGMP Herentals - Den Brasseur, Bovenrij, Herentals AEN Mons – Café aux Brasseurs, Av. du Bélian, Mons Numis-Scripto-Med, - St. Jean, Martelarenplein 2, Leuven	8.30-12 u 9 – 12 u 9 – 12 u
za 19	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	8 – 11 u
zo 20	EGMP Mechelen–Hof Villers, Persoonshoek 9, Mechelen EGMP ZW-Vlaand – Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk Club des Collection.-Cent. Culturel, Rue Haute, Gosselies	10 – 12 u 13 - 16 u 8.30-12 u
za 26	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen – T.I. St. Jansberg, Weerterstwg., Maaseik	8 – 11 u 13 – 16 u
zo 27	EGMP Tienen–'t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louviere–M.Peuple, Rue Station, Haine St Pierre	9 – 12 u 8.30-1130

VAN ECCELPOEL

Selectie 'barbecue-wijnen'

... vrijblijvend te proeven in onze wijnkelder !

- wit** : 2005 Trebbiano d'Abruzzo, Testa (Italië) 4.35 €
2005 Solatio, Gascogne (Frankrijk) 4.24 €
rood : 2004 Sangiovese d'Aunia, Testa (Italië) 4.49 €
2005 Solatio, Vin de Pays d'Oc (Frankrijk) 4.24 €

www.vaneccelpoel.be

info@vaneccelpoel.com

BTW 459.684.879

HRT 082.059

BRASSERIE
"DEN BRASSEUR"

Bovenrij 50
2200 Herentals
Tel. 014-23.16.65

Rustdagen: Woensdag- donderdag - uitgez. feestdagen
Andere dagen open vanaf 11 uur

uit sympathie

café

't ZONNEKE

014-221878

Kerkplein 1, 2200 Herentals

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium • www.mauquoy.com

Brumunt uw partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...
Benodigheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogussen.

Bezoek nu ook onze website : www.brumunt.be

Brumunt - Hogeweg 16, B-8200 Brugge 2, België
gsm : +32 478.362795 - mail : brumunt@telenet.be

THALS FM

105.7 FM

Neteland Nieuwsradio

